

Evaluering af Guldborgsund Ungdomsskoles forsøg med Erhvervsklasse ID 026.303.011

Guldborgsund Ungdomsskolen havde gennem en længere periode forsøgt at etablere et undervisningstilbud målrettet elever, hvis skolegang var præget af meget fravær, og hvor der var en forventning om, at kombinationen af praktik og undervisning ville være et godt tilbud til målgruppen. Med muligheden for at søge Undervisningsministeriets forsøgspulje til Erhvervsklasser var der en realistisk mulighed for at igangsætte et forsøg i Ungdomsskolen, hvor skoleundervisning blev kombineret og understøttet af værkstedsarbejde og praktik. Kommunens medfinansiering blev tilvejebragt ved omprioritering af Ungdomsskolens egen ramme, samt tilskud fra kommunes skoleforvaltning. Den 1. september 2009 kunne de første 5 elever starte i Ungdomsskolens E-klasse i egne lokaler på kommunes produktionsskole Multicenter Syd.

Igangsætning af forsøget og etablering af Erhvervsklassen i Guldborgsund Ungdomsskole blev beskrevet i en artikel i den lokale avis "Folketidende" 25. juni 2009 på opfordring i en artikel i bladet "Ungdomsskolen" nr. 7. Sidstnævnte artikel var den direkte anledning fra Odsherred Ungdomsskole om videndeling i forbindelse med deres opstart af et lignende forsøg med erhvervsklasser.

Guldborgsund Ungdomsskole blev meddelt forsøgsbevilling den 18. juni. Det sene tidspunkt betød at der på kort tid skulle ansættes medarbejdere til Erhvervsklassen. Den 23. juli kunne der holdes ansættelses-samtaler med en række ansøgere. Ved skolestart den 1. september 2009 var der ansat 1 fuldtidslærer, en deltidsansat lærer samt en elevcoach. E-klasse teamet omfattede yderligere en produktionskolelærer, der blev tilknyttet klassen som bindeled mellem E-klassen, produktionsskolens værksteder og en del af elevernes praktikaftaler. Uheldigvis måtte den nyansatte fuldtidslærer allerede ultimo september melde sig syg og blev efterfølgende opsagt. Det betød ændringer i personalets sammensætning og ansættelse af en ny medarbejder på deltid.

Ved opstart af forsøget var optaget fem elever i Erhvervsklassen. Yderligere 5 elever blev optaget i efteråret. En elev blev på forældrenes foranledning flyttet til et andet undervisningstilbud medio september, mens en elev kun var indskrevet i ganske kort tid, da den unge havde store misbrugsproblemer, som ikke var foreneligt med undervisning. Erhvervsklassens elevtal var frem til februar på det maksimale 8 elever - alle drenge. I februar blev der yderligere optaget en elev, den første pige, i klassen. 8 af eleverne har aldersmæssigt været på 9. klassetrin, mens en har været 10. klassetrin.

Erhvervsklassens elevcoach interviewede ved skoleårets start de unge, for at få indblik i deres tidligere skoleforløb, interesser og hvorfor de havde valgt at starte i Erhvervsklassen. Eleverne svar blev sammenfattet på skrift (bilag 1 eksempel på interviewskema ved skoleårets start og bilag 2 eksempel på interviewskema ved skoleårets afslutning))

Det blev hurtigt klart for lærerne, at eleverne havde store faglige mangler og generelle indlæringsvanskeligheder. Det gav derfor mening at afhjælpe eleverne manglende faglige formåen. 3 elever blev testet på Videnscenter for specialpædagogik. For at afhjælpe elevernes mangelfulde læsefærdigheder indkøbte Ungdomsskolen 3 IT-rygsække til klassen. Ligeledes har der været anvendt relevante IT-baserede støtteprogrammer i undervisningen. Det har været en større udfordring end ventet at bruge elevernes konkrete erfaringer fra værksteds- og praktikforløbene i undervisningen. Eleverne har i nogen grad opfattet det som to sideløbende tilbud, hvor de nogle dage har været i gang med praktisk arbejde og andre dage "gået i skole".

Det var markant, at E-klassens elevers tidligere skolegang var præget af mange skoleskift og af fravær i kortere eller – endog – meget lange perioder. Medarbejderne arbejdede vedholdende med elevernes fremmøde. Når, eller hvis, en elev ikke mødte frem som forventet blev den pågældende og forældre kontaktet samme morgen som fraværet registreredes. Statistisk har elevfremmødet fra den 1. januar 2010 til 30. juni 2010 været i intervallet mellem 70% og 90%.

Elevernes værkstedsarbejde og praktik har været tilrettelagt individuelt. En gruppe elever var meget fokuserede og afklarede på, hvilken retning deres videre uddannelse skulle forløbe efter. Eleverne fra denne gruppe valgte enten at være i meget lange praktikforløb det samme sted eller valgte meget beslægtede praktikker. Andre elever var mere usikre i deres fremtidige valg og afprøvede flere værksteder og praktiksteder. For en enkelt elev var praktisk arbejde uinteressant og det var svært at finde egnede værksteder og praktikpladser. Ved skoleårets ophør er det personalets vurdering, at den egentlige praktik hos praktikværter burde have været i et større omfang set i forhold til arbejde på produktionsskolens værksteder.

Hen over året har eleverne i klassen udviklet et klassesammenhold. Da klassen startede i september 2009 med de første 5 elever, der efter godt en måned var blevet til 8, var det eneste eleverne havde til fælles, at de var visiterede til et andet undervisningstilbud end den lokale folkeskole. Den første måned var præget af, at eleverne skulle lære hinanden at kende. En introduktions-tur for klassen måtte afsluttes før planlagt på grund af gnidninger eleverne imellem. Medarbejdernes bevidste pædagogiske relationsarbejde med at skabe et klassefællesskab gennem forskellige aktiviteter har givet resultat, og da skoleåret var til ende, kunne eleverne udtrykke deres glæde ved at skulle videre, og vemod ved at skulle sige farvel til hinanden.

Eleverne modtog "løn" for den del af Erhvervsklassetilbudet der var værkstedsarbejde eller praktik. Hvis en elev ikke mødte "på arbejde" blev der trukket i lønnen. Lønnen var klart motiverende for eleverne deltagelse. Alle elever betalte for at spise dagligt i produktionsskolens kantine, betaling skete ved at trække beløbet i deres løn. For at sikre, at alle fik morgenmad var der mulighed for at møde tidligt og spise morgenmad. Skulle der være behov for et stykke brød midt på formiddagen var der altid mulighed for, at eleverne i en pause kunne få et stykke brød eller frugt.

Vejledningscentret UU-Lolland Falster har været til rådighed for E-klassen med vejledning af de unge og udarbejdelse af uddannelsesplaner. Centret har bistået medarbejderne med information om de mange ungdomsuddannelser og øvrige muligheder for eleverne, samt og vejledning i korrekt tilmelding til ungdomsuddannelserne. Den tilknyttede vejleder har hjulpet de unge meget med at få lavet uddannelsesplaner, kontakte relevante institutioner, søge oplysning og information til unge og forældre når det var nødvendigt, og på alle måder forsøgt at give eleverne de bedste betingelser for at komme videre efter E-klassen. UU-vejlederen har deltaget i en lang række af personalemøderne og har med jævne mellemrum besøgt klassen. UU-Lolland-Falster har set Ungdomsskolens Erhvervsklasse som et rigtig godt tilbud for en gruppe af områdets unge, som der ikke har været et tilsvarende tilbud til. I februar deltog en medarbejder og en E-klasseelev i et personalemøde for UU-vejlederne. På mødet fortalte de om indholdet af erhvervsklassetilbudet og om hvordan det var at være elev i E-klassen.

Eleverne er blevet opfordret, og hjulpet til, at deltage i andre af Ungdomsskolens tilbud. 7 ud af klassens 9 elever har enten været på et af Ungdomsskolens almen undervisningstilbud eller har været tilmeldt en af Ungdomsskolens cross- eller ungdomsklubber.

Skoleåret blev afsluttet med afgangsprøver i dansk, matematik, engelsk og tysk. Af de 8 elever, som havde fulgt klassen siden efteråret 2009 gik 6 elever til prøve i dansk, 7 elever gik til prøve i matematik, 3 elever gik til prøve i mundtlig og skriftlig engelsk og 1 elev gik til prøve i tysk. Karaktererne fordelte sig typisk på 00 til 4 med enkelte undtagelser i de mundtlige prøver, hvor der også blev givet 7 og 10. En enkelt elev valgte ikke at gå til en eneste af prøverne og den sidst ankomne elev er fortsat i erhvervsklasse i indeværende skoleår og får mulighed for at gå til afgangsprøver i juni 2011.

Medarbejderne har gennem hele skoleåret været samlet til personalemøde hver mandag kl. 12.00. Så vidt det var muligt har lederen af guldborgsund Ungdomsskole deltaget i møderne hver 14. dag. På møderne har været drøftet alle de mange praktiske spørgsmål der har skullet koordineres. Men den væsentligste dagsordenpunkt har været den kontinuerlige pædagogiske drøftelse af eleverne skolegang, adfærd, praktik, kontakt til forældre og alle øvrige relevante individuelle elevforhold.

Klassen medarbejdere har haft en god og tæt kontakt til elevernes forældre. Det har været kendetegnende for kontakten til forældrene, at medarbejderne har bygget forældresamarbejdet på at inddrage forældrene i at støtte den unge i det omfang det har været muligt. Forældrene har udtrykt tilfredshed med, at deres børn har kunnet afslutte deres skolegang med et år, hvor de trods alt har haft lyst til at møde op.

Nedenstående skema viser elevernes valg af uddannelse fra august 2010.

E-KLASSEN						
ELEV	Uddannelses- ønske	Udd. 's sted	Grundforløb	<i>Senere udd.'s ønske</i>	<i>udd.'s - sted</i>	<i>grundforløb</i>
1	mekaniker	Celfgo	bil, fly og andre transportmidler			
2	jordbrugs- maskinfører	Selandia Slagelse	dyr, planter og natur			
3	Godt og i gang værk- sted	Multicen- ter Syd	produktions- skole	murer/ mc-mekaniker	Celf	B/A eller bil, fly og andre transp.
4	mekaniker	Celf	bil, fly og andre transportmidler			
5	kok	Selandia Slagelse	mad til menne- sker			
6	skov- og naturtekni- ker	Roskilde Tekn. Sk.	dyr, planter og natur	Hovedforøbet på Skovskolen, Nø- debo		
7	it-værkstedet	Multicen- ter Syd	produktions- skole	frontline pc- supporter	Celf	strøm, styring og it
8	vognmaler	Silkeborg Tekn. Sk.	bil, fly og andre transportmidler			
NAVN telefon fam/elev	Uddannelses- ønske	Udd. 's sted	Grundforløb	<i>Senere udd.'s ønske</i>	<i>udd.'s - sted</i>	<i>grundforløb</i>
9	at tage en 9. kl. 's ek- samen	E-klassen 2010/11		soc.sundh.hj/ass .	Sosu	gr.forløb/uddannel- se

Den 22. juni evaluerede medarbejdere og ledere fra Ungdomsskolen og produktionsskolen Multicenter Syd det næsten afsluttede skoleår. Denne rapport bygger på de tilkendegivelser, der kom på mødet samt på ugentlige referater fra personalemøder.

Følgende er en opstilling af nogle af de udsagn der blev fremsat på evalueringsmødet:

- Det er nogle andre drenge end da vi startede
- Kan hjælpe hinanden, kommer når der opfordres til at hjælpe, væsentlige ændringer i attituder.
- Afklaret med, hvad de vil
- Banale færdigheder og kundskaber kan være svære at kombinere med praktik og værkstedsarbejde
- Medarbejdere går ind og skaber relationer på mange fronter. Eksempelvis individuelle løsninger der bygger på et godt lokalkendskab.
- Klassens elever har åbnet sig for hinanden og for personalet
- Relation til den unge både professionelt og fordi "sådan er jeg som person". Noget for noget relation – jeg hjælper, hvis du gør...
- Eleverne er begyndt at reflektere over egne muligheder
- Ser ikke længere dem selv som ofre, men at de har et valg i forhold til deres egen situation
- Skolearbejde var stadig kedeligt for en del af eleverne
- Konkret og taktfuld baseret undervisning fungerede bedst
- Dilemma når de unge blev så tillidsfulde, at de fortalte deres oplevelser med venner og familie.

Produktionsskolens medarbejder, der var tilknyttet E-klassen, oplevede at de unge var for uengageret i værkstedsarbejdet og i mindre grad, end produktionsskolens større elever, parat til at være i praktikforløb. E-klassen fungerede mere som et "socialt opholdssted" end som en Erhvervsklasse. Et problem, at eleverne var for unge til at kunne bruge visse typer af værktøjer og maskiner. Det betød, at de unge på nogle værksteder og praktikforløb måtte "nøjes" med sekundære opgaver.

Den tilknyttede UU-vejleder oplevede at klassens personale håndterede eleverne på en god måde, og at eleverne ved skoleårets afslutning var villige over for opgaverne. Eleverne havde fået naturlig respekt for hinanden og for medarbejderne. Uddannelsesplanerne var gået fra det meget usikre, til at være brugbare planer, der kunne bringe eleverne videre efter E-klassen. Eleverne havde fået en selvopfattelse af "der er noget jeg kan – der er noget jeg dur til" Stor ros fra UU til klassens medarbejdere for at have medvirket til at udarbejde rigtig gode uddannelsesplaner for eleverne. E-klassen en god mulighed for elever der dropper ud, en begrænsning, at der skal være et ønske om praktisk arbejde.

Viceforstanderen på produktionsskolen oplevede at der havde været en god integration mellem produktionsskolen og Ungdomsskolens E-klasse. God og rolig atmosfære i afdelingen. Fællesprojekt løst i fordragelighed, også når udfordringerne har været der. Lidt tøvende start. Godt at se, at de "små" står med en stor makker på produktionsskolens værksteder. Har en god fornemmelse af, at E-klassen føler sig hjemme på matriklen.

Medarbejderne oplevede at succeserne havde været:

- At så mange unge havde valgt at gå videre på en uddannelse
- At bestå en afgangsprøve
- En god fremmødeprocent og præcision
- At de kunne begå sig i praktikforløb
- At de kom til at fungere socialt i et fællesskab med jævnaldrene

Der skal ske forbedringer på

- Motion og bevægelse
- En udfordring at finde vej til fritidstilbud
- Mere målrettet i forhold til at vælge blandt Ungdomsskolens øvrige tilbud
- Mere praktik
- Rygestopkurser

Erhvervsklassen er videreført i skoleåret 2010/11 og Guldborgsund Ungdomsskole har i indeværende skoleår startet et nyt Erhvervsklasseforsøg op – målrettet piger.

Guldborgsund Ungdomsskole den 26. august 2010

Hans-Erik F. Christiansen
ungdomsskoleinspektør